VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE
DE RAAD
Commissievergaderingen
Agenda

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS EN SCHOLENBOUW

Woensdag 9 december 2026 vanaf 14uur

Brussels Hoofdstedelijk Parlement – Lombardstraat 69 – zaal 206

Voorzitter: De heer **EMILE LUHAHI**
Ondervoorzitter: De heer Gilles VERSTRAETEN

1. Vragen om uitleg (R.v.O., art. 59)

- Vraag om uitleg van de heer Benjamin Dalle aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende de dalende geboortecijfers, evoluerende schoolcapaciteit en strategische investeringen in Nederlandstalige schoolinfrastructuur in Brussel

- Vraag om uitleg van mevrouw Najima El Arbaoui aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende CAPITAL en Actiris

- Vraag om uitleg van mevrouw Najima El Arbaoui aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende Klas in actie

- Vraag om uitleg van de heer Benjamin Dalle aan de heer Dirk De Smedt, collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken, betreffende de uitbreiding en evaluatie van de vierdaagse schoolweek in het Nederlandstalig basisonderwijs in Brussel

Samenstelling van de commissie

Vaste leden
Mevrouw Celia Groothedde
De heer Emile Luhahi
Mevrouw Najima El Arbaoui
De heer Gilles Verstraeten
Mevrouw Imane Belguenani

Plaatsvervangers
Mevrouw Lotte Stoops
De heer Stijn Bex
De heer Fouad Ahidar
De heer Mathias Vanden Borre
De heer Sven Gatz

Toegevoegde leden
De heer Bob De Brabandere
De heer Pascal Smet

Type vraag: ***Vraag om uitleg***
Van: Benjamin Dalle
Datum van indiening: 21/10/2026

Aan: **Dirk De Smedt**
Bevoegdheden: collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

---

Onderwerp: dalende geboortecijfers, evoluerende schoolcapaciteit en strategische investeringen in Nederlandstalige schoolinfrastructuur in Brussel

Geacht collegelid,

Op 21 november 2025 stelde ik u in de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie een vraag over de dalende geboortecijfers en de impact daarvan op de investeringen in schoolinfrastructuur.

Uit de demografische projecties van het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA, juni 2025) blijkt dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de komende jaren geconfronteerd zal worden met een significante daling van het aantal kinderen en jongeren in schoolgaande leeftijd.

Volgens het BISA-rapport zouden de volgende evoluties zich voordoen tussen 2024 en 2034:

- 3–5 jaar (of de kleuterleeftijd): van 45.313 kinderen naar 42.645 (daling van 6 %)
- 6–11 jaar (of het lager onderwijs): van 92.808 kinderen naar 73.863 (daling van 20 %)
- 12–17 jaar (of het secundair onderwijs): van 90.755 jongeren naar 79.818 (daling van 12 %)

In uw antwoord gaf u aan dat de demografische prognoses op dat moment weinig impact hadden op het tekort aan plaatsen in het Nederlandstalige onderwijs in Brussel. U wees daarbij op de blijvende aantrekkingskracht van het Nederlandstalige onderwijs, de wachtlijsten en de noodzaak om zowel in capaciteit als in kwaliteit te blijven investeren.

U meldde dat tussen 2010 en 2025, samen met de Vlaamse Gemeenschap en de Brusselse schoolbesturen, 12.900 bijkomende plaatsen in het basisonderwijs en 8.400 in het secundair onderwijs werden gerealiseerd. Tegelijk gaf u aan dat de VGC op dat moment geen signalen van overcapaciteit of onderbezetting ontving, maar de evolutie verder zou opvolgen.

Tijdens de vergadering van de Commissie Onderwijs en Scholenbouw van 14 oktober j.l. gaf u aan dat de huidige strategie van de VGC erop gericht is de capaciteit van het basisonderwijs stabiel te houden en het secundair onderwijs geleidelijk te laten aangroeien. Voor dat laatste zijn volgens u 2.000 tot 2.500 bijkomende plaatsen nodig over een periode van vijf jaar. U stelde ook dat twee derde van de reeds geplande uitbreidingen bestemd is voor het secundair onderwijs en dat de lopende projecten tegen 2030 goed zijn voor 3.000 bijkomende plaatsen.

Naar aanleiding van de recente oktobertelling wil ik graag verder ingaan op de evolutie van de inschrijvingen in het Nederlandstalige onderwijs in Brussel en op de gevolgen van de dalende geboortecijfers voor de schoolcapaciteit. Daarbij rijst de vraag hoe de VGC de huidige capaciteitsdruk inschat en hoe deze evoluties worden meegenomen in de planning van

toekomstige infrastructuurinvesteringen, zowel voor nieuwbouw en uitbreidingen als voor renovaties.

Daarom heb ik de volgende vragen:

1. **Evolutie van de inschrijvingen:** Wat zijn de inschrijvingsaantallen in het Nederlandstalige onderwijs in Brussel voor het schooljaar 2026-2027, uitgesplitst naar de drie onderwijsnetten en onderwijsniveaus? Hoe verhouden deze cijfers zich tot die van het vorige schooljaar?

2. **Capaciteit per gemeente:** In welke Brusselse gemeenten en wijken verwacht de VGC, op basis van de meest recente gegevens, de grootste veranderingen in de behoefte aan schoolplaatsen? Hoe verschillen die evoluties tussen het basis- en het secundair onderwijs?

3. **Bijsturing van infrastructuurinvesteringen:** Worden de nieuwste demografische prognoses en de evolutie van de inschrijvingen systematisch meegenomen bij de beoordeling van geplande nieuwbouwprojecten, uitbreidingen en renovaties? Zijn er sinds uw antwoord van november 2025 concrete infrastructuurdossiers of investeringsprioriteiten bijgestuurd?

4. **Van capaciteitsuitbreiding naar kwaliteit:** Hoe bepaalt de VGC het evenwicht tussen het creëren van bijkomende schoolplaatsen en het renoveren, moderniseren en verbeteren van de bestaande schoolinfrastructuur? Wordt bij nieuwe projecten ook onderzocht hoe gebouwen flexibel of multifunctioneel kunnen worden ingezet wanneer de onderwijsbehoeften op termijn veranderen?

5. **Strategische langetermijnplanning:** Plant de VGC een geactualiseerde, gebiedsgerichte langetermijnplanning voor de schoolinfrastructuur, gebaseerd op de meest recente demografische prognoses en inschrijvingsgegevens? Hoe stemt de VGC die planning af met de Vlaamse Gemeenschap, de onderwijsnetten, de schoolbesturen en perspective.brussels, zodat zowel lokale capaciteitstekorten als mogelijke toekomstige overcapaciteit tijdig worden opgevangen?

Ik dank u alvast voor uw antwoorden.

Benjamin Dalle

Type vraag: ***Vraag om uitleg***
Van: Najima El Arbaoui
Datum van indiening: 12/11/2026

Aan: **Dirk De Smedt**
Bevoegdheden: collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken

---

Onderwerp: CAPITAL en Actiris — Hoeveel jongeren zetten effectief de stap naar werk?

Meneer het collegelid,

Stel dat een Brusselse leerling via CAPITAL een beroep ontdekt dat hem ligt. Hij maakt een profiel aan, leert een werkgever kennen en wil graag stage lopen. Wie zorgt er dan voor dat die jongere ook effectief op een werkplek terechtkomt? Daar wil ik het vandaag over hebben.
CAPITAL werd in 2020 opgericht door de Brusselse ondernemer Hassan Al Hilou, midden in de coronacrisis. Volgens BRUZZ had de vzw in januari 2021 1,5 miljoen euro opgehaald voor haar opstart. Daarvan kwam 300.000 euro van de Vlaamse overheid, via toenmalig minister Benjamin Dalle, en 1,2 miljoen euro uit de privésector, onder meer van Sofina, Colruyt, Janssen Pharmaceutica en Coca-Cola. In 2022 lanceerde CAPITAL JOBX, waar jongeren op een interactieve manier kennismaken met beroepen.
Wat ik goed vind aan die aanpak, is dat CAPITAL jongeren al tijdens hun schoolloopbaan in contact brengt met werkgevers. Via JOBX ontdekken ze beroepen, via CAPITAL Connect kunnen ze kansen vinden en via de C-HUB kunnen ze ook na school terecht voor begeleiding. Dat vind ik sterk. Het is precies daarom dat ik wil weten wat we van die aanpak kunnen leren voor de begeleiding van Brusselse jongeren.
Op 4 november 2026 kondigde u 60.000 euro VGC-steun aan voor het project, dat loopt van 1 november 2026 tot en met 31 oktober 2027. U mikt op minstens 500 leerlingen uit de laatste graad van het Nederlandstalig secundair die kennismaken met JOBX, 2.500 actieve profielen op CAPITAL Connect en 15 tot 20 werkgevers en organisaties die kansen aanbieden. Ik wil er één cijfer naast kunnen leggen. Van de 500 leerlingen die u wilt bereiken, hoeveel wilt u er effectief aan een stage, studentenjob of leerwerkplek helpen?Ik wil ook weten wat CAPITAL bereikt bij jongeren die moeilijk aansluiting vinden bij het bestaande aanbod. Een vergelijking met Actiris kan daar iets over zeggen als we kijken naar jongeren met een vergelijkbaar profiel, over dezelfde periode en met dezelfde definitie van een resultaat. Dan kunnen we beoordelen waar de aanpak van CAPITAL iets toevoegt en waar de samenwerking beter kan.

1. Hoeveel Nederlandstalige secundaire scholen wilt u dit schooljaar voor het eerst via CAPITAL bereiken?
2. Welk streefcijfer legt u vast voor het aantal deelnemende leerlingen dat tijdens de subsidieperiode effectief aan een stage, studentenjob of leerwerkplek begint? Graag het streefcijfer per type werkervaring.
3. Welke afspraken maakt u met Actiris om de resultaten voor vergelijkbare groepen jongeren naast elkaar te leggen, zodat we kunnen nagaan welke aanpak hen effectief dichter bij een werkplek brengt?
4. Op welke datum bezorgt u deze commissie de eerste cijfers over het aantal bereikte leerlingen én het aantal leerlingen dat daadwerkelijk op een werkplek is gestart?Ik dank u.

Type vraag: ***Vraag om uitleg***
Van: Najima El Arbaoui
Datum van indiening: 12/11/2026

Aan: **Dirk De Smedt**
Bevoegdheden: collegelid bevoegd voor Onderwijs, Scholenbouw en Ambtenarenzaken

---

Onderwerp: Klas in actie, welke scholen missen de steun en wat merken ouders op hun schoolfactuur?

Meneer het collegelid,
Op 3 november kondigde u aan dat de VGC dit schooljaar meer dan 785.000 euro uittrekt voor KLAS in ACTIE. 187 scholen krijgen steun. Dat is ongeveer 90 procent van de Nederlandstalige scholen in Brussel. De subsidie geldt van het kleuteronderwijs tot het secundair, zowel in het gewoon als in het buitengewoon onderwijs. Scholen met meer kwetsbare leerlingen kunnen een hoger bedrag krijgen.
Negentig procent is een groot bereik. Maar ik wil weten welke scholen in die overige tien procent zitten. Zijn dat scholen die bewust geen aanvraag indienden? Of zijn er scholen die wel willen meedoen, maar moeilijk een partner vinden of de aanvraag niet rond krijgen? Dat verschil is belangrijk. Als de drempel bij de aanvraag ligt, kunt u daar als VGC iets aan doen.
En dan is er de vraag die ouders zich stellen wanneer hun kind met een brief voor een uitstap thuiskomt. Wat moet ik zelf nog betalen? De VGC heeft dit schooljaar ook 750.000 euro uitgetrokken om schoolkosten te beperken. KLAS in ACTIE heeft een eigen doel, maar ook daar wil ik weten wat de steun voor gezinnen concreet verandert. Maakt ze een activiteit mogelijk die anders niet zou doorgaan? Daalt de bijdrage voor ouders? En kunnen ook leerlingen voor wie die bijdrage moeilijk ligt effectief mee?
Daarom heb ik vier vragen.

1. Hoeveel scholen kregen dit schooljaar geen steun, uitgesplitst naar scholen die geen aanvraag indienden en scholen waarvan de aanvraag niet werd goedgekeurd?
2. Welke concrete ondersteuning krijgen scholen die moeilijk een partner vinden of hulp nodig hebben bij hun aanvraag, vóór de volgende subsidieronde sluit?
3. Registreert de VGC bij gesubsidieerde activiteiten welke bijdrage ouders nog betalen? Graag de cijfers die u vandaag al hebt.
4. Tegen welke datum bezorgt u deze commissie een overzicht van hoeveel leerlingen niet deelnamen omdat de ouderbijdrage voor hen te hoog was? Als de VGC dat vandaag niet registreert, engageert u zich dan om het vanaf de volgende subsidieronde op te volgen?

Ik dank u.

Type vraag: ***Vraag om uitleg***
Van: Benjamin Dalle
Datum van indiening: 18/11/2026

Aan: **Dirk De Smedt**
Bevoegdheden: collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

---

Onderwerp: De uitbreiding en evaluatie van de vierdaagse schoolweek in het Nederlandstalig basisonderwijs in Brussel

Geacht collegelid,
De vierdaagse schoolweek in het Brusselse Nederlandstalige basisonderwijs werd oorspronkelijk ingevoerd als noodmaatregel om het lerarentekort aan te pakken. Door de woensdag lesvrij te maken, hoopten scholen hun aantrekkelijkheid als werkgever te verhogen en leerkrachten, onder wie pendelaars vanuit Vlaanderen, beter te kunnen aantrekken en behouden.
Het onderwerp werd uitgebreid besproken in de Commissie voor Onderwijs van de Raad van de VGC op 23 juni 2023. Toenmalig collegelid Sven Gatz verdedigde de mogelijkheid om met aangepaste schoolorganisatie te experimenteren, maar benadrukte ook het belang van evaluatie. Verschillende fracties uitten hun bezorgdheid over de gevolgen voor de onderwijskwaliteit, de gelijke onderwijskansen en de Nederlandstalige taalontwikkeling van kinderen. Ook de opvang en activiteiten op woensdag en de betaalbaarheid daarvan voor gezinnen kwamen aan bod.
Intussen is de maatregel aanzienlijk uitgebreid. In februari 2026 waren er volgens Vlaams minister van Onderwijs Zuhal Demir in het schooljaar 2025-2026 al 17 Brusselse scholen met een goedgekeurde vierdaagse schoolweek. In november 2026 werd melding gemaakt van 18 scholen.
De problematiek kwam recent opnieuw onder de aandacht. In een analyse in De Morgen op 5 november wezen verschillende experten en Brusselse schooldirecteurs in het stuk *Brusselse scholen staan met hun rug tegen de muur*, op de structurele moeilijkheden waarmee Brusselse scholen kampen om voldoende leerkrachten aan te trekken en te behouden.
Ook Marc Borremans van ACOD Onderwijs pleitte in zijn opiniestuk van 2 november 2026, *De vierdagenweek in het Brussels onderwijs: kijk verder dan de schoolpoort*, voor een bredere invulling van woensdag, met samenwerking tussen onderwijs, jeugdwerk, sport en cultuur.
Het VGC-bestuursakkoord 2026-2029 heeft duidelijke ambities inzake de aanpak van het lerarentekort, maximale leerwinst, gelijke onderwijskansen, de versterking van het Nederlands en kwaliteitsvolle en betaalbare buitenschoolse opvang. In dat kader stellen wij ons de vraag hoe de uitbreiding van de vierdaagse schoolweek zich hiertoe verhoudt.
Nu de maatregel steeds meer scholen omvat, dringt een grondige evaluatie zich op. Het is belangrijk na te gaan of deze noodmaatregel daadwerkelijk bijdraagt aan de oplossing van het lerarentekort en welke gevolgen hij heeft voor de leerlingen.
Ik heb voor u de volgende vragen:

1. Welke evaluatie maakt u van de uitbreiding van de vierdaagse schoolweek sinds de eerste experimenten in 2023? Beschikt u over de resultaten van de oorspronkelijke proeftuinen, in het bijzonder wat betreft de onderwijskwaliteit en het aantrekken en behouden van leerkrachten? Zo ja, welke conclusies trekt u daaruit?

2. Welke gevolgen heeft de vierdaagse schoolweek volgens u voor de leerprestaties, het welbevinden en de Nederlandstalige taalontwikkeling van leerlingen? Hoe wordt in het bijzonder vermeden dat kinderen die thuis weinig Nederlands spreken een bijkomende dag aan Nederlandstalige leer- en oefenkansen verliezen?
3. Hoe zorgt de VGC ervoor dat leerlingen die op woensdag geen reguliere lessen hebben, toegang krijgen tot een kwaliteitsvol, Nederlandstalig en betaalbaar aanbod van opvang en educatieve, culturele en sportieve activiteiten? Welke rol ziet u daarbij voor samenwerking tussen scholen, jeugdwerk, sport en cultuur, en de rol van de Brede Scholen daarin?
4. Beschouwt u de vierdaagse schoolweek als een tijdelijke noodmaatregel of als een mogelijke structurele organisatievorm voor het Nederlandstalige Brusselse basisonderwijs? Hoe verhoudt de verdere uitbreiding zich tot de ambities uit het bestuursakkoord inzake maximale leerwinst, gelijke onderwijskansen, de versterking van het Nederlands en kwaliteitsvolle buitenschoolse opvang? Bent u bereid om hierover een grondige evaluatie te laten uitvoeren en op basis daarvan een verdere beleidsvisie te ontwikkelen?

Dank u voor uw antwoorden.
Benjamin Dalle